

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนากระบวนการยืม-คืนวารสาร ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบงานจนแล้วเสร็จและติดตั้งระบบงานดังกล่าวให้ผู้ใช้ที่เกี่ยวข้องทดลองใช้งานมาระยะหนึ่ง ซึ่งมีบทสรุปและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระเรื่องการพัฒนากระบวนการยืม-คืนวารสาร ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาอยู่ 2 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบบริการยืม - คืนวารสาร ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ 2) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลวารสารเล่มปลีกของงานห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ส่วนหลักคือ ส่วนของกลุ่มผู้ใช้บริการทั่วไป และส่วนของกลุ่มผู้ใช้งานระบบ โดยใน ส่วนของกลุ่มผู้ใช้งานระบบนั้น จะแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มย่อยตามระดับสิทธิของการเข้าใช้งานระบบ ได้แก่ บรรณารักษ์ หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่บริการยืม-คืน เจ้าหน้าที่วารสารเล่มปลีก และผู้ดูแลระบบ จากการที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาระบบบริการยืม-คืนวารสาร ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการวิเคราะห์ตามความต้องการของผู้ใช้ และมีการวางแผนร่วมกับบรรณารักษ์ เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการที่จะเป็นประโยชน์และอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มสมาชิกของห้องสมุด ซึ่งได้ทำการประเมินผลจากผู้ใช้งานระบบสรุปได้โดยภาพรวมว่า ระบบบริการยืม-คืนวารสาร ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความสามารถ

- 1) ให้บริการข้อมูลสารสนเทศได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุด บรรณารักษ์และหัวหน้างานตลอดจนสมาชิกผู้ใช้บริการทั่วไป
- 2) ประมวลผลการทำงานของระบบได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว สามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบรายงานและสถิติต่างๆ ได้ตรงตามความต้องการของหัวหน้างานและผู้บริหาร
- 3) ลดขั้นตอนการทำงานและแก้ปัญหาการทำงานล่าช้า ช้าซ้อน
- 4) เป็นตัวกลางในการติดต่อประสานงานการใช้งานระบบระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ใช้บริการห้องสมุด ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการค้นหา ตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ รวมไปถึงการแจ้งข่าวสารต่างๆ ไปยังกลุ่มสมาชิกผู้ใช้บริการห้องสมุดผ่านทางระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์โดยอัตโนมัติ

จากความสามารถของระบบโดยรวมข้างต้น สามารถแยกรายละเอียดการประยุกต์ใช้งานตามลักษณะของกลุ่มผู้ใช้งานทั้ง 6 กลุ่ม ได้ดังนี้

1) ผู้ใช้บริการห้องสมุดทั่วไป

- สามารถสืบค้นข้อมูลวารสารเพื่อทราบถึงสถานะของวารสารแต่ละเล่มผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้
- สามารถทำการตรวจสอบรายชื่อวารสารที่มีอยู่ในห้องสมุด แทนการเปิดดูบัตรรายการวารสาร
- สามารถช่วยลดขั้นตอนการกรอกแบบฟอร์มในการยืม-คืนวารสาร ทำให้ผู้ให้บริการได้รับความสะดวกและรวดเร็ว

2) เจ้าหน้าที่วารสารเล่มปลีก

- สามารถทำการสืบค้นข้อมูลวารสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต
- สามารถบันทึกสถิติการใช้วารสารตามรายเดือน
- สามารถปรับปรุงฐานข้อมูลวารสารเล่มปลีก
- สามารถเรียกดูตรวจสอบสถิติและรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) เจ้าหน้าที่บริการยืม-คืน

- สามารถทำการสืบค้นข้อมูลวารสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต
- สามารถประมวลผลการยืม-คืน และจองวารสารได้อย่างรวดเร็ว
- สามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานประจำ เช่น การออกจดหมายทวงวารสารที่เกินกำหนดส่งให้กับสมาชิก
- สามารถเพิ่มและปรับปรุงข้อมูลวันหยุดประจำปี
- สามารถค้นหาและปรับปรุงข้อมูลสมาชิกห้องสมุด
- สามารถเรียกดูและตรวจสอบรายงานต่างๆ
- สามารถพิมพ์ใบเสร็จค่าปรับวารสารได้

4) หัวหน้างาน/ผู้บริหาร

- สามารถทำการสืบค้นข้อมูลวารสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต
- สามารถเรียกดูและตรวจสอบรายงานต่างๆ โดยระบบจะนำเสนอข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบรายงาน ตัวเลขสถิติ และกราฟต่างๆ ได้ตรงความต้องการของผู้บริหาร

ลิขสิทธิ์ในหนังสือพิมพ์และรายชื่อนี้

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

5) บรรณารักษ์

สามารถเข้าใช้งานระบบได้ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่วารสารเล่มปลีก
เจ้าหน้าที่บริการยืม-คืน และหัวหน้างาน/ผู้บริหาร

6) ผู้ดูแลระบบ

- ตรวจสอบบันทึก (log file) การยืม-คืนวารสารที่เกิดขึ้น
- ตรวจสอบบันทึกการแก้ไขข้อมูลของระบบ
- จัดการเกี่ยวกับข้อมูลผู้ใช้งานระบบ เช่น การกำหนดสิทธิการเข้าใช้งานระบบ การเพิ่มรายชื่อผู้ใช้งานระบบ เป็นต้น

จากบทสรุปที่กล่าวมา เป็นผลที่ได้จากการประเมินผลงานดังกล่าวร่วมกับบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานระบบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ใช้บริการห้องสมุดซึ่งประกอบไปด้วยอาจารย์ แพทย์ นักศึกษา และบุคลากรภายในคณะ โดยผู้เขียนได้ออกแบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลและข้อเท็จจริงจากผู้ใช้ระบบ ซึ่งสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมานำเสนอเป็นข้อมูลเชิงสถิติ โดยได้นำเสนอในหัวข้อผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้เขียนได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลด้านการพัฒนาระบบบริการยืม-คืนวารสารห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก ค. โดยผลจากการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มผู้ใช้บริการห้องสมุด เจ้าหน้าที่ห้องสมุด บรรณารักษ์และหัวหน้างานห้องสมุด จำนวนทั้งหมด 50 ท่าน มีลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 อันดับ ดังนี้

ดีมาก	หมายถึง เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความในประโยคตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ตอบมาก โดยให้ระดับคะแนนเท่ากับ 3
ปานกลาง	หมายถึง เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความในประโยคตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ตอบในระดับปานกลาง โดยให้ระดับคะแนนเท่ากับ 2
ควรปรับปรุง	หมายถึง เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อความในประโยคตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ตอบในระดับน้อยที่สุดและมีความคิดเห็นว่าการปรับปรุง โดยให้ระดับคะแนนเท่ากับ 1

โดยสรุปเกณฑ์ในการประเมินผลประสิทธิภาพ เป็นค่าเฉลี่ยของระดับประสิทธิภาพการใช้งานระบบดังนี้

ตาราง 5.1 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับประสิทธิภาพการใช้งานระบบ

ค่าเฉลี่ยของระดับประสิทธิภาพ	ระดับการแปลผล
2.50 - 3.00	ดีมาก
1.50 - 2.49	ปานกลาง
1.00 - 1.49	ควรปรับปรุง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 50 ชุด โดยทำการอ่านค่าและจัดทำผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตาราง 5.2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ลักษณะการใช้งานระบบ	ผลการวิเคราะห์
1. รูปแบบการจัดหน้าเว็บเพจ มีความเหมาะสมกับการใช้งาน	2.48
2. รูปแบบการจัดวางหัวข้อและเครื่องมือต่างๆ เหมาะสมเหมาะสมต่อการใช้งาน	2.26
3. ความง่ายและความสะดวกต่อการใช้งานของผู้ใช้	2.18
4. การค้นหาข้อมูล สะดวก ง่าย ตรงกับความต้องการของผู้ใช้	2.44
5. ข้อมูลมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน	2.22
6. ความถูกต้องในการประมวลผลของระบบ	2.18
7. ความสมบูรณ์ของข้อมูลในส่วนของรายงาน	2.26
8. ความสะดวกของระบบสารสนเทศ เมื่อเทียบกับระบบงานเดิม	2.66
9. ช่วยลดขั้นตอนการทำงานที่เคยปฏิบัติการอยู่เป็นประจำและช่วยลดระยะเวลาการทำงานให้สั้นลง	2.62
10. มีความปลอดภัยในการป้องกันข้อมูล	2.18
11. มีความเป็นไปได้กับการประยุกต์ใช้กับระบบงานจริง	2.22

ข้อเสนอแนะของผู้ใช้ระบบ (จากแบบสอบถาม)

- 1) ควรพัฒนาให้ครอบคลุมไปยังวารสารเข็บเล่มด้วย
- 2) ควรให้สมาชิกสามารถจองวารสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้
- 3) ควรเพิ่มขนาดตัวอักษรในเว็บเพจให้ใหญ่มากขึ้นเพื่อให้มองเห็นได้ชัด
- 4) ควรจัดทำคู่มือการใช้งานระบบแบบออนไลน์

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการพัฒนาระบบบริการยืม-คืนวารสาร ห้องสมุดคณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในด้านของลักษณะการใช้งานระบบตามรายการต่างๆ ข้างต้น พบว่าได้ค่าเฉลี่ยของระดับประสิทธิภาพการใช้งาน โดยมีค่าการแปรผันอยู่ระหว่าง 2.18-2.66 ซึ่ง หมายถึง ระดับความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ใช้อยู่ในเกณฑ์ดีปานกลาง

5.3 ข้อจำกัดของระบบ

- 1) การใช้งานยังจำกัดอยู่ในส่วนของวารสารเล่มปลีกเท่านั้น ยังไม่รวมวารสารเย็บเล่ม
- 2) จำนวนข้อมูลมีขนาดใหญ่ขึ้น แต่ระบบยังไม่สามารถทำการสำรองข้อมูลได้โดยอัตโนมัติ ดังนั้นการสำรองข้อมูลยังต้องอาศัยผู้ดูแลระบบเป็นผู้ทำการสำรองข้อมูล
- 3) สมาชิกยังไม่สามารถทำการจองวารสารผ่านหน้าเว็บเพจได้ด้วยตัวเอง ต้องให้เจ้าหน้าที่ทำการจองวารสารให้
- 4) การกำหนดข้อมูลบางอย่างยังไม่สอดคล้องกับฐานข้อมูลในระบบ INNOPAC ของ สำนักหอสมุด เช่น รหัสของสมาชิก รหัสวารสาร ทำให้อาจมีปัญหาในการเชื่อมโยงข้อมูลต่อไปในอนาคตได้

5.4 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาต่อในอนาคต

- 1) ควรพัฒนาฐานข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนของวารสารเย็บเล่มด้วย
- 2) ควรเพิ่มระบบสำรองข้อมูลอัตโนมัติ โดยกำหนดให้มีระยะเวลาที่ทำการสำรองข้อมูล ทุกๆ ภาคการศึกษา และมีการจัดการด้านระบบความปลอดภัยของข้อมูลให้มากขึ้น
- 3) ควรเพิ่มระบบและฐานข้อมูลสำหรับสมาชิกทั่วไปเพื่อให้สามารถทำการจองวารสาร ผ่านเว็บเพจห้องสมุดได้
- 4) ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้สอดคล้องกับฐานข้อมูลในระบบ INNOPAC ของ สำนักหอสมุด และเพิ่มเติมข้อมูลหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนในส่วนข้อมูลสมาชิกเพื่อรองรับกลุ่มสมาชิกที่เป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 5) เพิ่มรายงานให้มีรูปแบบที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานระบบและผู้บริหาร เช่น รายงานสถิติวารสารสูญหาย รายงานการเปรียบเทียบ การใช้งานวารสารในแต่ละปี เป็นต้น
- 6) ควรพัฒนาระบบให้สามารถค้นหารายละเอียดของหัวเรื่องย่อที่มีในวารสารแต่ละเล่ม
- 7) เนื่องจากเป็นระบบบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ควรให้ผู้ดูแลระบบสามารถระงับสิทธิของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานในการเข้าสู่ระบบแบบชั่วคราวได้ (Active / Inactive)